

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

Органам за списком

№ _____
На № _____

Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини у справі
«Бондар проти України»

16 квітня 2019 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено рішення у справі «Бондар проти України» (заява № 18895/08), яке набуло статусу остаточного 16 липня 2019 року.

У цій справі Європейський суд констатував порушення пункту 1 та підпункту «d» пункту 3 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з несправедливістю провадження щодо заявника, оскільки національні суди відмовили повторно викликати свідка, яка спочатку надала викривальні показання, а згодом відмовилася від них.

Звертаємо увагу, що загальна сума грошових коштів, яку Уряд України повинен сплатити на виконання зазначеного рішення Європейського суду, становить 2 500 євро.

Відповідно до пункту 1 статті 46 Конвенції та статті 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду; та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями КМ РЄ здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

ВДСД НАВС	
Рк. №	3316
Д.	08 2019
кількість аркушів:	
осн. док.	2 додаток 3

Міністерство юстиції України
6746/5.2.2/26-19 від 12.08.2019

1:24:34

З огляду на зазначене, а також на характер порушень, встановлених Європейським судом у справі «Бондар проти України», з метою забезпечення належного виконання рішення Європейського суду у цій справі та попередження аналогічних порушень у майбутньому та в межах компетенції прошу:

1. врахувати зазначену інформацію в роботі та довести висновки Європейського суду у вказаній справі до відома суддів усіх рівнів, працівників національної поліції та прокуратури;
2. Національну школу суддів України – забезпечити включення рішення Європейського суду у цій справі до програм підготовки та підвищення кваліфікації суддів всіх рівнів;
3. Національну академію внутрішніх справ України та Національну академію прокуратури України – забезпечити включення рішення Європейського суду у цій справі до програм підготовки та підвищення кваліфікації працівників правоохоронних органів та прокуратури.

З метою забезпечення належного звітування КМ РС прошу повідомити про результати розгляду цього листа до **02 вересня 2019 року**.

Крім того повідомляю, що найближчим часом автентичний переклад вказаного рішення Європейського суду буде надрукований у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщений на офіційному сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

Додаток: Стислий виклад рішення Європейського суду у вказаній справі.

**Заступник Міністра –
Уповноважений у справах
Європейського суду з прав людини**

Іван ЛУЩИНА

Список

- Верховний суд** – вул. П. Орлика, буд. 8, м. Київ, 01043
- Немирівський районний суд** – вул. Шевченка, буд. 27, м. Немирів, 22800
- Апеляційний суд Вінницької області** – вул. Соборна, буд. 6, м. Вінниця, Вінницька обл., 21000
- Міністерство внутрішніх справ України** – вул. Академіка Богомольця, буд. 10, м. Київ, 01601
- Генеральна прокуратура України** – вул. Різницька, буд. 13/15, м. Київ, 01011
- Прокуратура Сумської області** – вул. Герасима Кондратьєва, буд. 33, м. Суми, Сумська область, 40003
- Національна поліція України** – вул. Академіка Богомольця, буд. 10, м. Київ, 01601
- Немирівський відділ поліції** – вул. Гімназійна, буд. 32, м. Немирів Вінницька обл., 03150
- ✓ **Національна академія внутрішніх справ України** – пл. Солом'янська, буд. 1, м. Київ – ДСП, 03035
- Національна академія прокуратури України** – вул. Мельникова, 81-б, м. Київ, 04050
- Національна школа суддів України** – вул. Жилянська, буд. 120 А, м. Київ, 01032
-

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «БОНДАР ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF BONDAR v. UKRAINE)
(заява № 18895/08)

Стислий виклад рішення від 16 квітня 2019 року

У липні 2003 року заявника затримали за підозрою у вчиненні вбивства. Під час допиту, та за відсутності захисника, заявник зізнався у злочині, однак потім відмовився від своїх показань, стверджуючи, що працівники міліції поводитись з ним жорстоко та змушували зізнатись у вбивстві. Згодом за рішенням районного суду заявника звільнили у зв'язку з відсутністю у матеріалах справи обґрунтованих доказів його вини, а слідство за фактом вбивства було зупинено.

У 2007 році на підставі викривальних показань свідка, які вона підтвердила у судовому засіданні. Слідство було відновлено, а заявника повторно затримано. Свідок неодноразово змінювала свої показання. Після відмови свідка від своїх викривальних показань, суд першої інстанції, незважаючи на клопотання сторони захисту відмовився повторно викликати свідка і визнав заявника винним.

Верховний Суд України залишив без змін вирок суду першої інстанції та згодом відмовив у перегляді справи в порядку виключного провадження.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на жорстоке поводження працівників міліції та неефективність проведеного у зв'язку з цим розслідування, а також за пунктом 1 та підпунктом «d» пункту 3 статті 6 Конвенції на несправедливість провадження, оскільки засудження заявника ґрунтувалось на отриманому під тиском зізнавальних показань, та на відмову суду повторно викликати свідка, яка спочатку надала викривальні показання, а згодом від них відмовилась.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 3 Конвенції, Європейський суд зазначив, що заявник порушив питання про жорстоке поводження з ним працівників міліції через роки після закінчення розслідування прокуратурою, тобто поза межами встановленого шестимісячного строку для звернення до Європейського суду та відповідно до пунктів 1 та 4 статті 35 Конвенції, відхилив скаргу заявника як неприйнятну.

Щодо скарги заявника за статтею 6 Конвенції стосовно визнання допустимим доказом його зізнавальних показань отриманих під тиском Європейський суд встановив, що заявник не вичерпав усіх національних засобів юридичного захисту, оскільки у своїй касаційній скарзі він не порушив питання про визнання допустимим доказом його зізнавальних показань, та відповідно до пунктів 1 і 4 статті 35 Конвенції відхилив цю скаргу заявника у зв'язку з невичерпанням національних засобів юридичного захисту.

Розглянувши скаргу заявника на відсутність у сторони захисту можливості провести перехресний допит свідка після її відмови від попередніх показань, Європейський суд вказав, що застосована судом першої інстанції процедура не надала стороні захисту такої самої можливості, що й стороні обвинувачення, а саме: тлумачити у сприятливий для себе спосіб показання свідка, таким чином було порушено принцип «рівності сторін». Європейський суд констатував порушення пункту 1 та підпункту «d» пункту 3 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Постановляє*, що мати заявника, пані Катерина Михайлівна Бондар, має право брати участь у цьому провадженні від його імені;
2. *Оголошує* прийнятною скаргу за пунктом 1 та підпунктом «d» пункту 3 статті 6 Конвенції щодо способу, в який національні суди визнали показання О. допустимим доказом, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
3. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 та підпункт «d» пункту 3 статті 6 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
(а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 500 (дві тисячі п'ятсот) євро та додаткового суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості

відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції»